

REFERAT Miljøudvalget d. 05-09-2022

Mødedato Mandag d. 05. september 2022 kl. 12:00

Mødested Mødelokale 5

Mødedeltagere Jørn Lehmann Petersen, A (Fravær), Karsten Byrgesen, D, Michael Nielsen, C, Preben Friis-Hauge, V (Fravær), Annette Lundgaard, V, Ole Marcussen , A, Martin Schmidt Konradsen, Ø, Elin Søndergaard, A

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af udmøntning af rammen på 10 mio. kr. til realisering af "Fremtidens Syddanmark" -	3
Godkendelse af henvendelse til erhvervsministeren vedr. uheldig konsekvens af klage over tilladels	5
Redegørelse for råstofområdet 1. halvår 2022.....	7
Orientering om olieforurening på havneterminalen i Fredericia.....	8
Drøftelse af udenlandske studieture i 2023.....	10
Godkendelse af mødeplan for 2023.....	12
Eventuelt.....	13
Næste møde.....	14
Underskriftsside.....	15

Punkt 1: Godkendelse af udmøntning af rammen på 10 mio. kr. til realisering af "Fremtidens Syddanmark" - "Borgerrettet formidling af viden om miljø og naturressourcer, herunder fokus på viden om bæredygtig råstofforbrug"

22/603

Resumé

Miljøudvalget har den 2. maj 2022 drøftet overordnede ideer til udmøntning af den afsatte ramme i 2022 til implementering af den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Efterfølgende er det blevet konkretiseret i form af et initiativ. Det foreslås, at der bevilges 0,5 mio. kr. til initiativet "Borgerrettet formidling af viden om miljø og naturressourcer, herunder fokus på viden om bæredygtig råstofforbrug".

Sagsfremstilling

Baggrund

Af budgetaftale 2022 fremgår det bl.a., at aftalepartierne inden for den afsatte ramme på 10 mio. kr. er enige om fortsat at arbejde målrettet for at indfri målsætningerne i udviklingsstrategien "Fremtidens Syddanmark," og at de involverede udvalg drøfter initiativer, der kan bidrage hertil. Af den afsatte ramme i 2022 resterer der 6 mio. kr. til udmøntning.

Proces m.v.

For at sikre gode vilkår for politisk drøftelse af mulige initiativer, er der besluttet en proces, hvorefter udvalget for regional udvikling, miljøudvalget samt udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling behandler sagen i to trin. Første gang for at formulere overordnede temaer for fremtidige initiativer og anden gang for at drøfte forslag til konkretisering af initiativerne.

Under den første drøftelse i Miljøudvalget havde administrationen peget på et tema omkring borgerrettet udstilling af data om miljø og naturressourcer, herunder viden og grafikker for udlægning af råstofområdet. Miljøudvalget pegede ikke på andre konkrete temaer, men ønskede fokus på blandt andet borgerinvolvering og bæredygtighed.

I konkretiseringsfasen er disse elementer søgt indarbejdet i et konkret initiativ, "Borgerrettet formidling af viden om miljø og naturressourcer, herunder fokus på viden om bæredygtig råstofforbrug".

Initiativet skal bidrage til at skabe en åben og gennemsigtig region, hvor borgere og brugere nemt kan søge i eksisterende information vedrørende råstofområdet, herunder den opbyggede viden om bæredygtighed. Det vil samtidig kunne skabe markant øget synlighed af de mange data og kompetencer på råstofområdet, som kan skabe interesse for videndeling og samarbejde.

Et målrettet arbejde med formidling i forhold til den enkelte borger, skal bidrage til, at den enkelte borger får bedre mulighed for at træffe mere bæredygtige valg, hvor råstoffer indgår. Det vil samtidig effektivisere det interne arbejde, idet det vil være lettere at finde relevante data via samlede informationer og med tilknytning til IT-systemet på råstofområdet.

Initiativet foreslås gennemført i tidsrummet 2022-2023, idet initiativet kobles med et igangværende projekt om udstilling af jordforureningsdata. En nærmere beskrivelse af initiativet fremgår af bilag 1.

Klimavurdering

Initiativet har i sig selv ikke betydning for klimaet, men den borgerrettede kommunikation kan bidrage til reduceret CO₂-udledning, idet reduceret eller ændret forbrug af råstoffer typisk også er forbundet med lavere energiforbrug.

Indstilling

Det indstilles, at miljøudvalget anbefaler regionsrådet

At bevilge 500.000 kr. til ”Borgerrettet formidling af viden om miljø og naturressourcer, herunder fokus på viden om bæredygtig råstofforbrug”.

Beslutning i Miljøudvalget den 05-09-2022

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Bilag

Bilag 1 - Projektbeskrivelse

Fraværende Preben Friis-Hauge, V, Jørn Lehmann Petersen, A

Punkt 2: Godkendelse af henvendelse til erhvervsministeren vedr. uheldig konsekvens af klage over tilladelse til råstofindvinding

16/34163

Resumé

”Dansk Industri – Byggeri” har henvendt sig til regionsrådsformanden, formanden for henholdsvis Miljøudvalget og Udvalget for Byggeri, Indkøb og Grøn Omstilling med opfordring til, at regionen arbejder for at minimere udfordringerne, når der klages over tilladelser til råstofindvinding. Baggrunden for henvendelsen er en konkret sag, hvor regionen har skullet meddele standsningspåbud til indvinding af råstoffer. Det indstilles, at vedlagte forslag til henvendelse til erhvervsministeren godkendes.

Sagsfremstilling

”Dansk Industri – Byggeri” har på vegne af bygge- og anlægssektoren henvendt sig til regionen, jf. vedlagte mail, med en kraftig opfordring til, at regionen arbejder for, at den opsættende virkning på baggrund af en klage over tilladelse til råstofindvinding annulleres, og generelt at der for sagsbehandling ved Miljø- og fødevareklagenævnet indføres en forpligtende tidsgrænse på maksimalt tre måneder. Henvendelsen beskriver desuden konsekvenserne ved, at regionen har meddelt standsningspåbud i en konkret sag i Sønderjylland.

For råstofbranchen kan det være særligt problematisk, hvis en klage har opsættende virkning. En råstoftilladelse har med få undtagelser en tidsbegrænsning på 10 år, hvorefter tilladelsen udløber. Hvis en indvinder har behov for længere tid til at gennemføre indvindingen af råstoffer i samme område, skal der derfor søges og meddeles ny tilladelse. Hvis tilladelsen påklages, har klagen over tilladelsen til råstofindvinding som udgangspunkt opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Det medfører, at tilladelsen ikke er gældende i perioden, hvor klagen behandles. Det kan medføre, at virksomheden på et tidspunkt ikke har en gældende tilladelse, hvis den oprindelige tilladelse når at udløbe, før klagesagen er behandlet.

I henvendelsen fra ”Dansk Industri – Byggeri” er der tre konkrete anbefalinger:

- At en klage i forbindelse med ansøgning om fornyelse af en eksisterende gravetilladelse, hvor aktiviteten ikke ændres, ikke skal have opsættende virkning.
- Ved udstedelse af nye tilladelser bør opsættende virkning være en mulighed, der kan besluttes, men der opfordres kraftigt til, at regionen arbejder for, at den opsættende virkning annulleres.
- Generelt at der for sagsbehandling ved Miljø- og Fødevareklagenævnet indføres en forpligtende tidsgrænse på maksimalt tre måneder.

Danske Regioner rettede i august 2020 en henvendelse til Erhvervsministeren, som ansvarlig for klagenævnene i Nævnenes Hus og opfordrede til, at sagspakken i Miljø- og Fødevareklagenævnet bliver afviklet hurtigst muligt, og at der ikke fremadrettet ophobes sager med behandlingstider på flere år.

I den konkrete sag har sagsbehandlingstiden i Miljø- og Fødevareklagenævnet været 1½ år, og det har trods opfordringer fra virksomheden og regionen ikke været muligt at få en delafgørelse om, hvorvidt den opsættende virkning i den konkrete sag skulle fastholdes.

Henset til de store mulige konsekvenser, det kan have for en indvinder, foreslås det, at regionen tager fornyet kontakt til Erhvervsministeren med opfordring til, at der sættes yderligere fart på at få nedbragt sagsbehandlingstiden for klage over tilladelser til råstofindvinding.

Det tilføjes desuden, at såfremt sagsbehandlingstiden ikke reduceres markant, skal der altid foretages en hurtig indledende vurdering af, om klage over tilladelse skal have opsættende virkning i den konkrete sag. Der forelægges forslag til henvendelse til erhvervsministeren.

Klimavurdering

En henvendelse vil ikke i sig selv have betydning for klimaet. Manglende lokale forsyningsmuligheder kan medføre, at der skal transporteres råstoffer over længere afstande, som kan påvirke klimaet negativt.

Indstilling

Det indstilles, at miljøudvalget anbefaler regionsrådet,

At godkende forslag til henvendelse til erhvervsministeren.

Beslutning i Miljøudvalget den 05-09-2022

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Bilag

Mail fra Dansk Industri - Byggeri

Forslag til henvendelse til erhvervsministeren

Fraværende Preben Friis-Hauge, V, Jørn Lehmann Petersen, A

Punkt 3: Redegørelse for råstofområdet 1. halvår 2022

22/38135

Resumé

Redegørelsen for råstofområdet for 1. halvår 2022 omhandler arbejdet med meddelelse af tilladelser til råstofindvinding efter råstofloven samt dispensationer og afslag for tilførsel af uforurenet jord til råstofgrave efter jordforureningsloven i perioden 1. januar – 1. juli 2022.

Sagsfremstilling

Redegørelsen for råstofområdet for 1. halvår 2022 beskriver, at der er meddelt fem tilladelser til råstofindvinding samt tre dispensationer til modtagelse af uforurenet jord i råstofgrave.

De fem råstoftilladelser dækker over tre tilladelser til indvinding af sand, grus og sten samt en tilladelse til indvinding af teglværksler. Den sidste tilladelse er meddelt som en efterbehandlingstilladelse til en tidligere råstofgrav, hvor efterbehandlingen ikke var afsluttet.

De 3 meddelte dispensationer til modtagelse af uforurenet jord dækker to dispensationer samt en lovliggørende dispensation, hvor der var tilkørt jord uden en forudgående dispensation fra regionen. Der er ikke meddelt afslag på ansøgning om dispensation i perioden.

Der er i øjeblikket 54 ansøgninger om råstofindvinding under behandling, hvilket er betydeligt flere ansøgninger end normalt. Det store antal ansøgninger er blandt andet udtryk for, at efterspørgslen efter råstoffer er vokset voldsomt. De nuværende råstofressourcer bliver dermed indvundet hurtigere end for få år siden. Regionen har ikke kunnet følge med efterspørgslen af nye råstoftilladelser. Der arbejdes med flere indsatser for at nedbringe antallet af ansøgninger under behandling samt sagsbehandlingstiden.

Klimavurdering

Redegørelsen i sig selv har ikke betydning for klimaet, mens redegørelsens faktuelle indhold kan indgå i overvejelser omkring forbruget af råstoffer og deraf afledede klimaeffekter.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 05-09-2022

Til orientering.

Bilag

Bilag: Redegørelse 1. halvår 2022

Fraværende Preben Friis-Hauge, V, Jørn Lehmann Petersen, A

Punkt 4: Orientering om olieforurening på havneterminalen i Fredericia

14/43579

Resumé

Olieforureningen på havneterminalen i Fredericia stammer fra spild og utætheder fra mere end 100 års drift ved havneterminalen. Et af de største spild skete i midten af 1980'erne, hvor omkring 150.000 liter olie strømmede ud fra tankområdet i retning af Østerstrand og Lillebælt. Østerstrand blev lukket for offentligheden i 2014 som følge af olieforureningen, som både havde spredt sig til stranden og i grundvandet.

Efterfølgende er der oprettet en teknisk og en politisk følgegruppe med deltagelse af virksomheden, Fredericia Kommune og Region Syddanmark med det formål at fremme oprensningen af olien, så stranden kan blive genåbnet.

Sagsfremstilling

Det er mere end 35 år siden, at et stort enkeltspild fra tankområdet på havneterminalen i Fredericia forurenede en del af Østerstrand med olie. Olien har bevæget sig terrænnært og findes i større mængder et spadestik under strandsandet, mens en del af olien også er sivet ned i grundvandet og transporteres ad den vej ud i Lillebælt.

Da forureningen er sket, før den gældende lovgivning på jordforureningsområdet blev indført, er det ikke muligt at stille forureneren juridisk til ansvar.

Regionen er myndighed på den del af indsatsen, der drejer sig om beskyttelse af Lillebælt, mens Fredericia Kommune varetager opgaver i relation til de restriktioner, der er for strandområdet. Havneterminalens tidligere ejer, Shell, iværksatte i 2012 en række frivillige tiltag for at opsamle olien og forhindre den i at brede sig.

Indsatsen gik i første omgang ud på at forsøge at opsamle olien i 15 brønde, men den løsning viste sig hurtigt af være utilstrækkelig. I 2019 valgte Shell at etablere en ny afværgeløsning, som fortsat er i drift og løbende monitoreres via prøvetagninger. Shell har fra starten fastholdt en ambition om, at Østerstrand ville kunne genåbnes senest i 2026.

I 2021 solgte Shell havneterminalen til et amerikansk selskab og drives nu videre under navnet Crossbridge Energy.

I 2014 blev der nedsat både en teknisk og en politisk følgegruppe for at følge og fremme af den frivillige indsats.

Den tekniske følgegruppe med deltagelse af ejeren Crossbridge Energy, Fredericia Kommune og Region Syddanmark mødes efter behov for at følge effekterne af den frivillige indsats. Den nedsatte politiske følgegruppe med deltagelse af ejeren Crossbridge Energy, Fredericia Kommune og Region Syddanmarks miljøudvalg mødes ligeledes efter behov.

Crossbridge Energy udtager nye vandprøver til vurdering af effekten af afværgeløsningen i november 2022. Såfremt det endelige notat efter prøvetagningen i 1. kvartal 2023 bringer væsentligt nyt, kan den politiske følgegruppe træde sammen og drøfte den videre proces.

Administrationen giver på mødet en orientering og status vedrørende forureningen og den igangværende indsats.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 05-09-2022

Til orientering.

Fraværende Preben Friis-Hauge, V, Jørn Lehmann Petersen, A

Punkt 5: Drøftelse af udenlandske studieture i 2023

22/11332

Resumé

Regionsrådet har på mødet 28. marts 2022 vedtaget retningslinjer for studieture for regionsrådet i valgperioden 2022-2025.

Ifølge retningslinjerne skal der udbydes 2-3 tværgående studieture, således at hver tur er relevant for flere af regionens arbejdsområder.

I nærværende sag bedes udvalget med udgangspunkt i det udarbejdede inspirationskatalog drøfte emner og temaer til studieture.

Sagsfremstilling

Der er tradition for, at regionsrådet tager på studieture for at indsamle erfaringer og viden til brug for arbejdet i regionsrådet.

Regionsrådet har på mødet 28. marts 2022 vedtaget de retningslinjer, der skal være gældende for regionsrådets udenlandske studieture i valgperioden 2022-2025.

Ifølge retningslinjerne skal der udbydes 2-3 tværgående studieture, der er tværgående i den forstand, at de indeholder emner/programpunkter af relevans for flere af regionens arbejdsområder. Derudover skal studieturene udbydes til hele regionsrådet, hvorefter hvert medlem kan deltage i én af de udbudte ture. De udenlandske studieture skal afvikles inden udgangen af 2023 og afvikles så vidt muligt i samme uge. Administrationen arbejder på at de udenlandske studieture afvikles i uge 16 i 2023.

Administrationen har udarbejdet vedhæftede inspirationskatalog over mulige emner og temaer. Der er også nævnt forslag til destinationer.

Det skal nævnes, at der er en risiko for, at ønskede besøgssteder ikke har mulighed for at modtage besøg i uge 16 i 2023.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien. Der vil blive udarbejdet en klimavurdering i forhold til de enkelte studieture.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget med udgangspunkt i det udarbejdede inspirationskatalog drøfter emner og temaer til de udenlandske studieture.

Beslutning i Miljøudvalget den 05-09-2022

Udvalget drøftede med udgangspunkt i det udarbejdede inspirationskatalog emner og temaer til de udenlandske studieture. De faldne bemærkninger indgår i det videre arbejde.

Bilag

Inspirationskatalog

Fraværende Preben Friis-Hauge, V, Jørn Lehmann Petersen, A

Punkt 6: Godkendelse af mødeplan for 2023

22/603

Resumé

Mødeplan for 2023 skal godkendes.

Sagsfremstilling

Der foreslås følgende mødeplan for 2023:

- Tirsdag den 10. januar 2023 kl. 14.00-16.00 (RESERVERET)
- Tirsdag den 07. februar 2023 kl. 13.00-16.00
- Onsdag den 08. marts 2023 kl. 15.00-18.00
- Tirsdag den 11. april 2023 kl. 11.00-14.00
- Torsdag den 04. maj 2023 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 06. juni 2023 kl. 11.00-14.00
- Tirsdag den 15. august 2023 kl. 13.00-15.00 (RESERVERET)
- Tirsdag den 12. september 2023 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 10. oktober 2023 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 14. november 2023 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 05. december 2023 kl. 11.00-14.00

Indstilling

Det indstilles:

At mødeplanen for 2023 godkendes.

Beslutning i Miljøudvalget den 05-09-2022

Mødeplan 2023 blev godkendt.

Fraværende Preben Friis-Hauge, V, Jørn Lehmann Petersen, A

Punkt 7: Eventuelt

22/603

Beslutning i Miljøudvalget den 05-09-2022

Administrationen orienterede bl.a. om den tværregionale redegørelse på jordforureningsområdet - se link her:
[31057_Regionernes_arbejde_med_jordforurening_-_aarsrapport_2022.pdf \(miljoeogressourcer.dk\)](#)

Fraværende Preben Friis-Hauge, V, Jørn Lehmann Petersen, A

Punkt 8: Næste møde

22/603

Sagsfremstilling

Næste møde er mandag den 3. oktober kl. 12-14 på Henne Mølle Å Badehotel, Hennemølleåvej 6, 6854 Henne. Kl. 14.30 – 16.00 er der 1. spadestik i Kærgård Klitplantage, hvor miljøministeren, repræsentanter fra Miljøministeriet samt miljøudvalget deltager.

Mødeplanen for resten af 2022 er:

- Mandag den 7. november kl. 12-14
- Tirsdag den 29. november kl. 11-13

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 05-09-2022

Næste møde er mandag den 3. oktober kl. 12.00-14.00 på Henne Mølle Å Badehotel, Hennemølleåvej 6, 6854 Henne. Kl. 14.30 – 16.00 er der 1. spadestik i Kærgård Klitplantage.

Fraværende Preben Friis-Hauge, V, Jørn Lehmann Petersen, A

Punkt 9: Underskriftsside

22/603

Fraværende Preben Friis-Hauge, V, Jørn Lehmann Petersen, A